

СЛАВИША БУКАНОВИЋ
Министарство унутрашњих послова РС
Управа за аналитику
БРАНИСЛАВ МИЛОСАВЉЕВИЋ
Министарство одбране РС
Институт за стратегијска истраживања

УДК: 351.86
351.74/.75
Прегледни рад
Примљен: 02.04.2012
Одобрен: 07.05.2012

УПОРЕДНА АНАЛИЗА БЕЗБЕДНОСНИХ ПРОЦЕНА

Сажетак: Иако постоје различите методологије израде безбедносне процене, заједничка карактеристика свих њих јесте да се стварају на основу прикупљених података о предмету процењивања. Квалитет безбедносне процене условљен је, између осталог, количином и квалитетом прикупљених информација. Непостојање јединствене и општеприхваћене методологије безбедносне процене не значи да различите безбедносне процене немају заједничке именитеље. Суштинска разлика је у теоријском приступу, односно у безбедносном концепту који зависи од субјекта безбедности. Међутим, и поред различите методологије и структуре израде, могуће је утврдити заједничке елементе за различите безбедносне процене.

Основна вредност безбедносне процене је у минимизирању неизвесности. Ако је неизвесност у постизању циља проценом сведена на минимум, она ће бити сигуран елемент дефинисања важних чинилаца при утврђивању варијанте одлуке. Вредност предвиђања је у могућности да се на основу онога што је анализом утврђено, сагледају нужност и вероватноћа онога што ће се десити. Међутим, приликом предвиђања не треба бити искључив, већ је упутно да се предвиди више варијанти испољавања деструктивне делатности.

Кључне речи: безбедносна процена, обавештајна процена, контраобавештајна процена

Увод

Квалитетна процена омогућава сагледавање различитих облика угрожавања безбедности, форми и метода њиховог наступа и циљева и средстава којима се испољавају. Безбедносна процена представља ана-

лизу услова у одређеном простору и времену, који су значајни за извршење конкретног задатка. Број чинилаца који се процењују зависи од предмета процењивања. Они се, по правилу, увек разматрају појединачно и у целини, при чему је од посебног значаја утврђивање њихове међусобне условљености и повезаности. Утицаји који се процењују, према томе одакле потичу, могу се условно поделити на: 1) утицаје који потичу из сопствених могућности и намера, 2) утицаје који потичу из противничких могућности, намера и акција и 3) утицаје који потичу из друштвеног окружења.

Процена представља посебан вид објашњења безбедносне појаве. Она представља посебно тумачење безбедносне појаве, јер се не зауставља на објашњењу узрочно-последичних веза у склопу појаве и између појаве и света. Она настоји да објасни и друге унутрашње и спољне везе одређене појаве, као и однос и снагу тих веза и односа, који појаву усмеравају у одређеном правцу и утичу на њен карактер, манифестационе облике и последице које производи. Према томе, процена треба да укаже на снагу и доминацију појединих елемената који утичу на структуру и карактер појаве (Марковић 1988: 280). Према појединим ауторима, процена представља предвиђање даљег развоја безбедносног стања, појава и догађаја. Представља мисаону активност која има за циљ да се на основу анализе предвиде могући развој и тенденција развоја безбедносних ситуација у будућности (Стајић 2005: 31). Осим тога, процена се дефинише као обавештајни документ вишег степена који настаје у процесу свестраног и темељног проучавања релевантних информација добијених из обавештајних и других извора, као и свих елемената и чинилаца који су значајни за област стратегијске и обавештајне делатности (Милошевић 2001: 89)¹.

Према доктринарним документима, а један од њих је документ под називом „Обавештајне процедуре” (*Intelligence Procedures – AJP 2.1*, 2002: 47), безбедносна процена има за циљ да обезбеди систем командовања са поузданим подацима (информацијама) за доношење одлуке о планираним акцијама (операцијама). Предмети обавештајне процене су анализа противничке ситуације и оцена његових способности, вероватних намера и тока акција у одређеном времену. Процес стварања процене укључује анализе појединих ситуација, као и целокупне ситуације.

¹ У објашњењу безбедносне процене поједини аутори се користе концептом аналитичке пирамиде, која има широку основу чињеничних информација и странице сачињене од квалитетних претпоставки које воде ка највероватнијем будућем сценарију на врху. У њеној основи су необориве чињенице и поуздане информације, а врх је прогностичког карактера.

ције. Као таква, процена представља низ аналитичких и логичких мисаоних процеса. Методе и етапе у реализацији могу се мењати у зависности од разних утицаја који потичу од предмета процењивања. У доктринарним документима (*Joint Pub 3.07*, 1998: 59) који се искључиво баве супротстављањем тероризму, безбедносна процена се дефинише као континуирани процес прикупљања и проверавања свих расположивих информација у поступку идентификације терористичких циљева. Процена на нивоу државе и информације о терористима стварају базу података која се доставља одређеним нивоима одлучивања.

Тај процес се обавља преко бројних операција и на тај начин промовише координацију између свих нивоа служби безбедности, проширујући канале прикупљања података и побољшавајући благовременост у дистрибуцији података.

У „Лексикону безбедности” (Ђорђевић 1986: 300) безбедносна процена ситуације представља анализу одређених чинилаца, који појединачно и заједнички утичу на степен безбедности у датој средини. У закључном делу процене исказују се прогноза будућих понашања (активности) носилаца угрожавајућих делатности и задаци целокупног система безбедности у супротстављању таквој делатности. Осим тога, безбедносна процена се одређује и као први и основни корак у планирању безбедносних мера и постављању организационе структуре која треба да спроведе прописане мере и поступке. Она треба да укаже на главне безбедносне проблеме, због чијег се решавања прописују безбедносне мере и процедуре и доносе безбедносни планови. Од квалитета процене зависи квалитет целокупног система безбедности (Драгишић 2007: 38).

Слична дефиниција садржана је и у доктринарним документима (*AJP*, 3-07.2, 1998: 5) НАТО савеза, у којем је процес стварања процене први корак у супротстављању претњама и представља основ за предузимање осталих безбедносних мера. Стога свака држава, свака служба безбедности и сваки ниво руковођења морају опрезно стварати процену под сталним разматрањем и допуњавањем у светлу нових сазнања и промена у оперативној ситуацији. Процес стварања безбедносне процене везује је се за обавештајни циклус и резултат је свестраног и темељног проучавања релевантних информација. Безбедносна процена је и мисаони процес, који има за циљ да на основу анализе безбедносних података, процени (предвиди) могући развој безбедносне ситуације у будућности. Она представља основ благовременог планирања и организовања и омогућује предузимање превентивних мера пре самог догађаја (Стевановић 1999: 83).

На основу наведених дефиниција можемо издвојити битне одреднице појма безбедносне процене:

- представља мисаону активност,
- настаје на основу тачних и проверених безбедносних података,
- представља основу за предузимање даљих мера на спречавању штетног деловања различитих облика угрожавања,
- представља основ за предузимање адекватних превентивних мера.

Безбедносне процене

Безбедносне процене можемо поделити према различитим критеријумима. У овом делу рада безбедносне процене ћемо поделити на основу два критеријума:

- 1) субјектима на које се односи безбедносна процена и
- 2) обиму безбедносне процене.

У односу на субјекте на које се односе, безбедносне процене могу бити јавне и приватне, а према обиму опште, посебне и *ad hoc*.

Јавне безбедносне процене доносе се од стране политичких органа и саставни су део стратегијско-доктринарних докумената. Тако и у Стратегији националне безбедности Републике Србије и Стратегији одбране стоји да тероризам представља значајну претњу националној, регионалној и глобалној безбедности. Стање безбедности у непосредном окружењу и ослонци терористичких организација у региону указују на то да Република Србија може бити угрожена терористичким деловањем, како непосредно тако и кроз коришћење њене територије за припрему и извођење терористичких акција у другим државама. Повезаност тероризма са појединим облицима организованог криминала представља посебну опасност за безбедност Републике Србије. То су безбедносне процене које су по свом карактеру опште односно националне. Осим тога, јавне безбедносне процене могу бити и посебне односно делимичне које приказују стање безбедности на појединим подручјима деловања или уже територије. Познате су безбедносне процене које се односе на стање јавног реда и мира, криминалитета или безбедности јавног саобраћаја. У ту групу спадају и безбедносне процене које се односе на процене тренутних безбедносних прилика у случају ванредних политичко-безбедносних догађаја, јавних скупова и јавних природби и других појединачних безбедносних догађаја. У многим случајевима посебне безбедносне процене представљају допуну општих јер приказују сазнање о текућој (актуелној) безбедносној проблематици, нарочито када се ради о ванредним безбедносним догађајима.

Регионалне безбедносне процене се односе на одређени регион. Пример такве процене је Заједнички документ о процени безбедносних изазова и могућностима сарадње у региону југоисточне Европе (*SEECAP*). Република Србија као правни наследник Савезне Републике Југославије, потписнице наведеног документа, дужна је да примењује методологију из тог документа у безбедносним проценама које врше њени државни органи. У наведеном документу извршена је класификација изазова, ризика и претњи према следећим критеријумима:

- према узроку настанка,
- према простору који је угрожен,
- према критеријуму опасности и
- према времену потребном за реаговање.

Контраобавештајна процена

Контраобавештајна процена представља значајну меру у супротстављању различитим облицима угрожавања безбедности и уједно је полазна основа за контраобавештајну делатност. У њој се разматрају побуде учинилаца, радња извршења и последице дела. Циљ контраобавештајне процене је да се сагледа објективна стварност, односно властита заштита и угрожавајуће могућности терориста. Она подразумева анализу, предвиђање и закључивање. Анализом треба сагледати чињенице о опасности које су битне за адекватно предузимање одговарајућих мера. Предвиђање има сврху и вредност у томе да се на основу онога што је утврђено анализом сагледају нужност и вероватноћа онога што ће се догодити. Поред тога, кроз контраобавештајну процену врши се и процена стања функционисања обезбеђења са циљем да се установи степен заштићености од угрожавања безбедности.

Контраобавештајна процена треба да обухвати (Мијалковски 2003: 68):

- вредности које се примарно штите,
- заштићеност примарних и осталих вредности и потребу развијања нових облика заштите,
- врсте посредних и непосредних облика угрожавања безбедности,
- просторне и временске услове у којима се одвија процес заштите.

Пре саме израде контраобавештајне процене, врши се прикупљање и проверавање што већег броја података (о одређеној делатности, лицу, организацији, објекту), а затим се приступа њиховом избору, груписању, селекцији, класификацији, оцени квалитета, да би се исти мо-

гли користити у процесу процењивања, односно да би се на основу њих дошло до поузданих закључака о наведеној делатности. У том погледу, свакој конкретној контраобавештајној процени, без обзира на предмет процењивања, претходе следеће активности:

- избор података који се могу користити за прикупљање и проверавање одговарајућих података и обавештења неопходних за процењивање и предвиђање конкретне непријатељске делатности,
- прикупљање и проверавање података и других обавештења неопходних за вршење дате контраобавештајне процене,
- сређивање и груписање података у односу на предмет процењивања,
- обрада и класификација података према врсти непријатељске делатности,
- избор и селекција података и чињеница неопходних за правилно процењивање.

То значи да процену вршимо тек када о одређеном проблему или другој активности располажемо довољним фондом квалитетних, проверених и поузданих података који су прикупљени применом метода рада органа безбедности. Имајући у виду значај квалитета и квантитета података са којима се у изради процене оперише, може се рећи да је квалитетан податак предуслов квалитетне процене (Мијалковски 2003: 119). Као фазе израде контраобавештајне процене, налазе се три посебне фазе у целини процеса процењивања:

- 1) процењивање и предвиђање ситуације,
- 2) доношење закључка из процене и
- 3) предлагање мера супротстављања непријатељској делатности.

Према сложености рада и укупном времену, као и према доприносу квалитету процене и активности у процесу процењивања, фаза процењивања и предвиђања има велики значај. Састоји од две међусобно повезане и условљене активности и то:

- процењивање података и
- предвиђање развоја ситуације односно тока будућих догађаја.

Процењивање података састоји се у проучавању, анализирању и оцењивању расположивих оперативних и других података. Проучавајући и анализирајући расположиве податке, потребно је сагледати врсту, обим и садржај противуставне делатности, циљ, намере, планове, методе и средства, и идентификовати носиоце конкретне делатности. Поред тога, треба проучити и упоредити све показатеље о могућностима сопственог супротстављања тој делатности, а посебно о могућности примене свих облика метода и средстава рада.

Процењивање података мора да резултира предвиђањем ситуације, односно даљег тока догађаја. На основу стеченог знања о противни-

ку, логичке и квантитативне анализе података и сопственог оперативног искуства, предвиђају се ток и правац будућег одвијања делатности, као и носилаца те делатности.

Предвиђање у процени има пресудан значај, јер противуставну делатност није довољно само открити, већ се на такву делатност мора утицати ради стварања услова за њено пресецање. Закључци из контраобавештајне процене представљају јасне и сажете констатације о битним елементима процене и највероватнијим променама ситуације, одређеним контраобавештајним проблемима, могућим последицама делатности и задацима за спречавање и пресецање. Приликом закључивања, процењивана опасност се не сме проценити нити потценити, што је уједно и услов за реално одређивање задатака и примену мера супротстављања.

Закључци из контраобавештајне процене начелно садрже:

- познате податке и чињенице о конкретној противуставној делатности;
- податке о томе у ком правцу, обиму, облику и са којим циљем и интензитетом ће се највероватније одвијати будућа делатност, као и о досадашњим уоченим снагама, методама, облицима и средствима која се примењују у спровођењу противуставне делатности;
- евентуално примењене мере, методе и средства у супротстављању делатности противника;
- уочене недостатке и слабости у досадашњем контраобавештајном раду у супротстављању одређеној делатности;
- задатке које треба планирати и предузимати у наредном периоду, а који произилазе из процене и могућности органа безбедности у супротстављању процењиваној делатности;
- потребе за сарадњом са другим службама и слично.

У фази предлагања мера супротстављања непријатељској делатности детаљно се разрађују и прецизирају (по објекту, месту, времену и начину супротстављања) задаци за разрешење уочених проблема који су утврђени закључцима из контраобавештајне процене. Предлог мера обухвата одређивање и предлагање планираних задатака у супротстављању непријатељској делатности. Њиме се утврђују непосредна припрема и комбиновање метода и средстава оперативног рада, потребне мере, радње и поступци које треба планирати и спроводити у сарадњи са другим субјектима. Детаљна разрада садржаја предлога мера врши се само за најприхватљивију, односно за једно од два или више прихватљивих решења проблема. Разрада се врши за варијанте које објективно представљају највероватније решење безбедносног проблема и које као такве представљају основ за даљи оперативни рад у конкретној ситуацији.

Обавештајна процена

Обавештајна процена представља документ вишег степена који настаје у процесу свестраног и темељног проучавања релевантних информација добијених из обавештајних и других извора и свих елемената и чинилаца који су значајни за област обавештајне делатности (Милошевић, 2001: 89). Осим тога, обавештајна процена је завршни обавештајни документ који настаје током аналитичко-процесне фазе обавештајно-оперативне делатности. То је резултат свестране анализе расположивих обавештајних сазнања прибављених применом тајних и/или јавних метода (Мијалковски 2009: 119).

Она има највиши степен важности у целокупном аналитичком процесу и представља врхунски производ у областима или у вези са проблемима о којима нема познатих конкретних података, а ипак су нужни одговарајући закључци у процени будућег развоја догађаја или предвиђања шта ће се десити у непосредној будућности. Обавештајне процене могу бити опште (израђује обавештајни или државни врх), посебне (израђује обавештајна служба према областима интересовања).

Поступак израде обавештајне процене је сложен процес, који се условно може поделити на две фазе и то:

- 1) прикупљање и обрада обавештајних података и
- 2) израда и презентовање завршних обавештајних података.

У теорији која се бави овом проблематиком присутно је и другачије одређење тих фаза, односно подела процеса обавештајне активности на већи број фаза. Тај поступак се може раздвојити на поступке прикупљања обавештајних података (обавештајна делатност) и информатичко-аналитичка обрада, односно уобличавање резултата такве активности, односно израда коначне интерпретације и дистрибуције обавештајних материјала.

При томе треба имати у виду да у циклусу обавештајног рада треба водити рачуна о потреби скраћивања времена између појединих фаза, усмеравањем обавештајног кадра и складним функционисањем елемената обавештајног система. Према НАТО процедури (АЈ 1992: 332), процес обавештајног рада има четири фазе; 1) планирање и усмеравање, 2) прикупљање податка, 3) обрада података и 4) достављање података корисницима.

Према другим ауторима, обавештајно-оперативни циклус се условно састоји из пет фаза (Милошевић 2001: 86):

- планирање и организовање обавештајног истраживања,
- прикупљање обавештајних података,

- обрада и анализа обавештајних сазнања,
- израда завршних обавештајних докумената и
- уступање завршних обавештајних докумената крајњим корисницима.

Планирање и организовање обавештајног истраживања су прва фаза у којој се обавештајна служба опредељује за метод који ће јој омогућити да сазна потребни обавештајни податак (информацију). Неопходно је изабрати најефикаснији метод који је најчешће пресудан за квалитет обавештајног рада и његов крајњи резултат. Планирање се врши у виду плана обавештајне делатности, у ком се одређују конкретни задаци и активности, затим снаге и средства за њихову реализацију. Првенствено се одређују извори који ће бити ангажовани на прикупљању података, прикупљачке технике, начини којима ће се прибављани подаци достављати централи службе, као и потребна материјална средства.

Прикупљање обавештајних података је сложен и непрекидан процес и представља најсложенију фазу обавештајне активности. Када је у питању прикупљање обавештајних података, на пример о терористима и њиховим активностима, треба имати у виду да поједини подаци (циљеви, програм, стратегија) не представљају посебну тајну јер их терористи наглашено и систематски пропадају, па се на основу тога већа пажња поклања прикупљању података о; руководству терористичког субјекта; његовој локацији; идентификацији лица у појединим секторима руководства (политичком, војном, финансијском, пропагандном); структури и начину функционисања обавештајно-безбедносне компоненте терористичког субјекта; структури и функционисању њихове медијске службе; јачини и структури размештених специјалних терористичких језгара који су непосредни извршиоци аката насиља; јачини, структури и распореду осталих структурних елемената терористичког субјекта; размештеност евентуалних иностраних спонзора; размештеност јатака у матичној земљи; опремљеност терориста наоружањем, војном опремом и техничким средствима; планови за извршење терористичких аката са временом и местом где ће бити изведени.

Обрада обавештајних сазнања је једна од најсложенијих фаза процеса обавештајне активности. Састоји се из више међусобно повезаних радњи као што су евидентирање и класификација изворних обавештајних података, процењивање и анализирање тих обавештења, њихова интерпретација и обједињавање. Сви прикупљени подаци достављају се у централу службе, где их аналитичари високо стручних квалитета анализирају и процењују и на основу тога израђују обавештајна документа. Изворни подаци се прво дешифрирају и преводе, а затим се даљом анализом процењују, интерпретирају и обједињавају, чиме се сагледава њихов

прави смисао и значај, што је неопходно за израду обавештајне процене. Прикупљени подаци се разврставају према одређеним критеријумима (политички, војни, економски, биографски итд). После класификације, обавештајна сазнања се проверавају и процењују, односно проверавају се њихова поузданост и тачност. У даљем поступку, проценом се одређују њихова потпуност и правовременост, тачност њихове садржине и поузданост њихових извора.

Израда обавештајне процене је активност која по правилу резултира обрадом обавештајних података, њиховим свестраним проверавањем и допуњавањем постојећим сазнањима. То је уједно и документ преко кога се врше обавештавање и извештавање и који представља основ за сагледавање одређеног стања и одлучивања у вези са тим стањем.

У изради обавештајне процене ангажује се најстручнији кадар из редова службе, а понекад и читави аналитички тимови.

Презентовање обавештајне процене крајњим корисницима, завршна је фаза обавештајне активности која подразумева чињење доступним процене корисницима за доношење значајних одлука. Приликом презентовања обавештајне процене служба се мора придржавати следећих важних правила:

- 1) употребљавају се само објективни и прецизни подаци,
- 2) презентовање процене мора бити правовремено и
- 3) извори обавештајних података морају се максимално заштитити.

Суштина целокупних обавештајних мера и активности је у прикупљању података о терористима, који се потом обрађују и чине доступним органима управљања (руковођења) да би могли донети адекватну одлуку о превентивној заштити сопствених снага или спровођењу противтерористичке акције.

Закључак

Већ је речено да приликом израде безбедносне процене треба обезбедити јединствен методолошки поступак у оцени стања безбедности и изради безбедносне процене. Јасно је да јединствене методолошке поставке није могуће обезбедити на националном нивоу, пошто постоји велики број субјеката који доносе безбедносне процене и планове безбедности, али је важно да различити нивои руковођења, и вертикално и хоризонтално, у оквиру једне организације врше процене на јединствен

начин. Државне организације које доносе процене безбедности углавном прописују методологију израде процене и обавезну структуру које се морају придржавати сви који раде на изради безбедносне процене.

Процес стварања процене поседује следеће карактеристике (принципе):

- интердисциплинарна истраживања,
- хеуристички усмерена,
- неприступачност неопходних (потребних) података,
- истраживање малих случајева (догађаја) великог утицаја и
- специфична и применљива истраживања.

Основне разлике у различитим безбедносним проценама леже у различитом безбедносном концепту као основном полазишту у изради безбедносне процене. Наведене безбедносне процене поседују сопствену методологију израде али и заједничке особине. Основна заједничка особина наведених безбедносних процена јесте да се стварају на основу проверених података о предмету процењивања. Квалитет процене условљен је бројношћу, квалитетом, провереношћу и тачношћу података о предмету процењивања. Зато се пре почетка сваке процене врши прикупљање и проверавање што већег броја података, њихово сређивање и груписање, обрада и класификација података, избор и селекција података који ће се користити у предмету процењивања. Зато је изузетно значајно проверити тачност података односно објективност извора података, нарочито када се подаци узимају као индикатори будућих или могућих догађаја, или се користе као елемент процене могућег развоја безбедносне ситуације. Анализом наведених методологија, безбедносне процене можемо условно поделити у неколико заједничких фаза израде безбедносне процене:

- утврђивање стања безбедности,
- доношење закључка са оценом стања безбедности,
- процена даљег развоја безбедносних догађаја и
- доношење закључака који произилазе из процене.

Процена даљег развоја безбедносних догађаја представља мисаону активност која има за циљ да на основу анализе безбедносних података, процени (предвиди) могући развој безбедносне ситуације у будућности. Та фаза је изузетно важна јер представља основ благовременог планирања и организовања ради предузимања превентивних мера.

У прошлости су многи системи безбедности пропадали, или доживљавали драстичне промене искључиво због погрешних процена.

Литература:

1. *Allied Joint Intelligence, Counter Intelligence and Security – Intelligence Procedures*, NATO restricted publication, 1992.
2. *AJP, Allied Joint Intelligence, Counter Intelligence and Security Doctrine*, NATO Standardization Agency, Brussels, July 2003.
3. Dragišić, Z.: *Bezbednosni menadžment*, Službeni list, Beograd 2007. godina.
4. Godson, R.: *Intelligence Requirements for the 1980 (Number Two) Analysis and Estimates*, Washington, National Strategy Information Center, 1980.
5. Ђорђевић, О.: *Лексикон безбедности*, Партизанска књига, Београд 1986.
6. *Intelligence Procedures – AJP 2.1.*, NATO Standardization Agency, Brussels, March 2002.
7. Joint Pub 3-07.2 *Joint Tactics, Techniques and Procedures for Antiterrorism*, 17. March 1998.
8. Мијалковски, М.: *Тероризам и противтерористичка дејства*, ВИЗ, Београд, 2003.
9. Мијалковски, М.: *Обавештајне и безбедносне службе*, ЈП Службени гласник, Београд, 2009.
10. Милошевић, М.: *Систем државне безбедности*, Полицијска академија, Београд 2001.
11. Marković, V.: *Teorija bezbednosti sa metodologijom istraživanja bezbednosnih pojava*, Jugoart, Zagreb, 1988.
12. Marrin, S.: *Homeland Security and the Analysis of Foreign Intelligence*, Markle Foundation Task Force on National Security in the Information, 2002.
13. SEECAP – South East Europe Common Assessment Paper.
14. Sherman, K.: *Estimate and Influence*, www.cia.gov
15. Стајић, Љ.: *Основи безбедности са основама истраживања безбедносних појава*, ФЦО, Београд, 2005.
16. Стевановић, О.: *Руковођење и командовање*, Полицијска академија, Београд, 1999.
17. Heuer, J. R. Jr.: *Psychology of Intelligence Analysis*, Center for the Study of Intelligence Central Intelligence Agency, www.cia.gov/csi/books/19104/.

Comparative analysis of security assessment

Summary: Although there are various methodologies of security assessment, their common feature is foundation on the basis of data collected on the object of assessment. Quality of a security assessment depends (among other factors) of the quantity and quality of the collected information. The lack of a unified and generally accepted safety assessment methodology does not mean that the various security assessments have common denominators. The essential difference lies in theoretic approach or the security concept, which depends on the subject of security. However,

despite the different methodologies and structures making security assessments, we can identify common elements for various security assessments.

Its main value is in minimizing the uncertainty. Namely, if the assessment of uncertainty in achieving the targets shows that the uncertainty has been reduced to a minimum, on the same level it would represent a safe element of determining important factors to select the variations of the decision.

The value of the prediction lies in possibility to perceive the necessity and possibility and probability of events that might be expected in the future, on the basis of the results entrenched by the analysis. However, in the prediction, one should not be exclusive. It is advisable to provide more varieties of manifestation of destructive activity.

Key words: security assessments, intelligence estimates, counterintelligence estimates